

BUKANA YA THUSO YA KGWEBO

BUKANA YA THUSO YA KGWEBO

Ditlhaloso

PHOLISI YA THUSO

E kaya pholisi ya botshelo malebana le gore palogotlhe ya:

- a) boleng jwa dithuso tsa pholisi, ntle le madi a a duelwang botshelo jotlhe, jo bo tshwaneng go neelwa (go sa elwe tlhoko dibonase dingwe le dingwe tse di tshwanetseng go lebelelwa ka tshwetso ya khamphani ya inšorense ya pakatelele); le
- b) madi a madi a a duelwang gore madi a botshelo jotlhe a neelwe, ga bo fete R18 000, kgotsa madi a a rileng a a kaiwang ke Tona; gape go akarediwa pholisi ya tlhokomelo malebana le pholisi eo.

Madi a botshelo jotlhe

Madi a a totobetseng a a duelwang ka tswelelo ka paka e e totobetseng kgotsa a a duelwang botshelo jwa motsholapholisi.

Konteraka ya pholisi

Konteraka ya pholisi ke tokomane ya semolao e e rebolwang ke khamphani ya inšorense e e akaretsang dintlha tsa dithuso, madi a a tshwanetseng go duelwa, dintlha le melawana le nomoro ya pholisi.

TSHOBOKANYO LE KHOPHI YA PHOLISI YA THUSO

Fa o tsaya pholisi ya thuso o tshwanelwa ke go amogela tshobokanyo ya merero e e latelang, e leng -

- a) tseo tsa ditlhagiso tse o di dirileng kgotsa mo boemong jwa gago go khamphani ya inšorense tse di neng tsa kaiwa ke khamaphani ya inšorense e le dintlha tsa yona tsa tshokatsheko ya kgonagalo ya mathata malebana le pholisi;
- b) madi a a tshwanetseng go duelwa le dithuso tsa pholisi tse di tshwanetseng go neelwa ke pholisi; le
- c) ditiragalo tse di malebana le go neelwa ga dithuso tsa pholisi le maemo (fa a le teng) a mo go ona dithuso tseo ga di a tshwanelwa go neelwa.

Tshobokanyo e tshwanetse go neelwa wena mo sebakeng sa malatsi a a sa feteng a le 60 morago ga gore pholisi e tsewe. Motsholapholisi o tla tshwanelwa ke go neelwa khophi ya pholisi, fa a kopa jalo.

MOTSAMAISI

Ke motho yo o nang le taolelo e e kwadilweng go tswa mo khamphaning ya inšorense go dira tiro ya tsamaiso malebana le sekema sa setlhopha se se rileng sa kgwebo ya thuso e bile a na le tetla jaaka FSP go ya ka Molao wa FAIS, kgotsa yo e leng moemedi jaaka go kaiwa Molaong wa FAIS.

BUKANA YA THUSO YA KGWEBO

SEKEMA SA SETLHOPHA SA KGWEBO YA THUSO

Se se kaya neelo ya dithuso tsa pholisi ka fa tlase ga pholisi ya thuso go setlhopha mo -

- a) batho bangwe le bangwe e leng batsholapholisi;
- b) ga go ope yo o tsayang maikarabelo;
- c) motho yo botshelo jwa gagwe bo inšorilweng, o duela madi ka tihamalalo kgotsa e seng ka tihamalalo;
- d) pholisi e ka fedisiwa ke mongwe yo o amegang mo pholising; e bile
- e) pholisi e na le sebaka sa paka fela (se se kaya gore pholisi e nna e le teng sebaka se se rileng fela e bile e seng mo botshelong jwa motsholapholisi).

TSE DI SA AKAREDIWANG

Makowa kgotsa malwetse a a tihagisitsweng mo tokomaneng ya pholisi fa a tlhola loso lwa botshelo jo bo inšorilweng (motho kgotsa batho ba ba inšorilweng ba ba sireleditsweng ke pholisi), ga go na thuso epe e e tla duelwang.

MOTLAMEDI WA DITIRELO TSA DITŠHELETE

Ke motho yo o neetsweng tetla ke Boto ya Ditirelo tsa Ditšhelete (FSB) go ya ka Molao wa FAIS go neelana ka kgakololo kgotsa go tlamela ka ditirelo tsa thuso (jaaka go kokoangwa ga madi).

KHAMPHANI YA INŠORENSE YA PAKATELELE

Ke motho yo o kwadisitsweng kgotsa yo o tsewang a kwadisitswe ke khamphani ya inšorensense ya pakatelele ka fa tlase ga Molao wa Inšorensense ya pakatelele e e laolwang ke Boto ya Ditirelo tsa Ditšhelete. Khamphani ya inšorensense ya pakatelele e amogela madi a gago e bile rwele maikarabelo a go duela dithuso ka motsi wa loso.

DITHUSO TSA PHOLISI

Ke madi, ditirelo kgotsa dithuso, go akaretsa madi a a duelwang botshelo johlhe. Motsholapholisi o na le tshwanelo ya go batla gore thuso ya pholisi ya kemonokeng e e tihagisiwang ka tsela nngwe ntle le ya madi e tlamelwe e le madi mo madi ao a tshwanetseng go lekana ka boleng le ditshenyegelo tse khamphani ya inšorensense ya pakatelele e neng e ka itemogela tsona fa thuso ya pholisi e ne e tlametswe ka tsela nngwe ntle le ya madi. Madi ga a tshwanela go feta R18 000.

BUKANA YA THUSO YA KGWEBO

MOTSHOLA PHOLISI

Ke motho yo o nang le tshwanelo ya go neelwa dithuso tsa pholisi ka fa tlase ga pholisi.

MADI

Ke tlhokomelo e e neelwang kgotsa e e tshwanetseng khamphani ya inšorensense gore khamphani ya inšorensense e tlamele kgotsa e itlame go tlamela motsholapholisi ka dithuso tsa pholisi.

MOTSEREGANYI WA INŠORENSENSE YA PAKATELELE

Ke motho yo o ikemetseng yo wena motsholapholisi o ka ikgolaganyang le ena fa o na le ngongorego kgatlhanong le khamphani ya inšorensense. Dintlha tsa kgolagano tsa Motsereganyi di tlhagisiwa mo kitsisong ya semolao gape le mo tsebeng e e kwa morago ga bukana e.

MOEMEDI

Ke motho mongwe le mongwe, go akaretsa motho yo o thapilweng kgotsa yo o neetsweng taolo ke motho yoo wa ntlha yo o kailweng, yo o samaganang le merero ya ditšhelete go modirelwa mabapi le motlamedi wa ditirelo tsa ditšhelete kgotsa mo boemong jwa motlamedi wa ditirelo tsa ditšhelete, go ya ka dikaelo tsa thapo kgotsa taolelo nngwe fela, mme go akaretse motho yo o dira tiro ya botlelereke, ya thekenikhale, ya tsamaiso, ya semolao, ya palotlotlo kgotsa tiro nngwe fela mo maemong a mannye kgotsa a a kwa tlase, tiro e e:

- a) sa thokeng katlholo mabapi le motho yo o sa tswang go kaiwa; kgotsa
- b) sa lebiseng modirelwa mo teransekešeneng e e rileng mabapi le setlhagisiwa sa ditšhelete malebana le dipotso tsa kakaretso.

Se o tshwanetseng go se itse ka ga dipholisi tsa thuso

PHOLISI YA THUSO e tshwanetse go SAENIWA ke khamphani ya inšorensense ya pakatelele. MOTSHOLAPHOLISI o tshwanetse go neelwa TSHOBOKANYO YA PHOLISI kgotsa fa a kopa jalo, le KHOPHI ya pholisi. Motsholapholisi o tshwanetse go neelwa tshedimosetso jaaka:

- Leina ka botlalo la tiro la FSP/moemedi le khamphani ya inšorensense ya pakatelele;
- Nomorokwadiso (nomoro ya FSP) ya FSP/moemedi kgotsa khamphani ya inšorensense ya pakatelele;
- Aterese ya poso le ya bonno ya FSP/moemedi kgotsa khamaphani ya inšorensense ya pakatelele;
- Mogala gape fa go leng maleba nomoro ya sele ya FSP/moemedi kgotsa khamphani ya inšorensense ya pakatelele;

BUKANA YA THUSO YA KGWEBO

- Aterese ya inthanete le ya imeile ya FSP/moemedi kgotsa khamphani ya inšorensense ya pakatelele;
- Leina le dintlha tsa kgolaganyo tsa motho yo o maleba yo go tshwanetse ga kgolaganngwa le ena/dikantoro;
- Dintlha tsa di-FSP/baemedi ba khamphani ya inšorensense ya pakatelele e tsenang mo tumelanong le bona;
- Ntlha ya gore di-FSP/baemedi ga ba a thapiwa ke khamphani ya inšorensense ya pakatelele;
- Ntlha ya gore tumelano e magareng ga motsholapholisi/matshelo a a inšorilweng le khamphani ya inšorensense ya pakatelele;
- Leina le dintlha tsa kgolaganyo tsa lefapha le le maleba la kobamelo. Malebana le FSP/moemedi yo o se nang motlhankedi wa kobamelo, dintlha tsa motho yo o bothokwa di ka neelwa);
- Go sa kgathalesege gore FSP e na le dinetefaletso, kgololo ya porofešenale kgotsa nnyaa. E seng jalo, khamphani ya inšorensense ya pakatelele e tshwanetse go senola jalo go Motsholapholisi;
- Madi le dithuso tse tshwanetseng go duelwa;
- Tshireletso e simolola leng;
- E eng se se sireleditsweng le se se sa sirelediwang (tse di sa akarediwang);
- Sebaka sa go leta;
- Dithulaganyo tsa go tleleima; le
- Ntlha ya gore Motsholapholisi o na le tlhopho ya go tsaya pholisi ka mokgwa wa tirelo ya phitlho kgotsa ka mokgwa wa tuelo ya mo seatleng.

BUKANA YA THUSO YA KGWEBO

Dipotso tse o tshwanetseng go di botsa le tshedimosetso e o tshwanetseng go e bona go tswa go morekisi

1. P: O emela khamphani efe ya inšoreense ya pakatelele?

K: Bopaki bo tshwanetse go neelwa ke motho yo o rekisang pholisi e bile bo tshwanetse go tlhagelela mo foromong ya kopo le mo tokomaneng ya pholisi e e neelwang wena.

2. P: Nomoro ya Pholisi ke eng?

K: Yona e tshwanetse go tlhagelela mo tokomaneng ya pholisi e e neelwang wena

3. P: Ke mang yo nka mo tsenyang mo pholising?

K: Go ikaegilwe ka mofuta wa tshireletso, o ka letlelelwa go tshithshinya balelapa la gago. Tsweetswee netefatsa gore o tlhopho tshireletso e e siameng malebana le se.

4. P: Ke duela bokae?

K: O tshwanetse go batlisisa le motho yo o go rekisetsang tshireletso. Gape tsweetswee netefatsa gore o tla kgona madi a kgwedi le kgwedi a tshireletso e o e tlhophang.

5. P: A ke duela kgwedi le kgwedi, kotara nngwe le nngwe kgotsa ngwaga mongwe le mongwe?

K: O tshwanetse go batlisisa gore o tshwanetse go duela leng.

6. P: A ke duelela kwa pele kgotsa kgotsa kwa bokhutlong jwa paka?

K: O tshwanetse go batlisisa gore a naa o tshwanetse go duela mo tshimologong ya kgwedi (kwa pele) kgotsa kwa bokhutlong jwa kgwedi (kwa bokhutlong jwa paka).

7. P: Ke tshwanetse go duela jang?

K: Bontsi jwa dipholisi di letlelela batho go duela ka madi a seatleng, ka debit order kgotsa ka stop order. Netefatsa gore o tlhologanya ka moo o tshwanetseng go duela madi a gago ka teng.

8. P: Fa ke duela ka madi a seatleng a ke neelwa setlankana?

K: Ee, o tshwanetse go neelwa setlankana. Tsweetswee netefatsa gore se na le leina la khamphani ya inšoreense ya pakatelele.

BUKANA YA THUSO YA KGWEBO

9. P: A madi a a tshwanetseng go duelwa a ka oketsega mo nakong e e tlang?

K: Madi a a tshwanetseng go duela mo dipholising di le dintsi a oketsega. Tsweetswee batlisisa mo mothong yo a go rekisetsang pholisi mabapi le gore madi a gago a o tshwanetseng go a duela a ya go oketsega leng. Gape o tshwanetse go sekaseka ditokomane tsa dipholisi mabapi le tshedimosetso e.

10. P: Tshireletso ya me e simolola leng?

K: Go ka nna le dipaka tsa go leta mo pholising tse di yang go tlhagisiwa mo tokomaneng ya gago ya pholisi.

11. P: Dipaka tsa go leta ke eng?

K: Se ke paka mo tshimologong ya tshireletso ya gago mo o yang go tshwanelwa ke dithuso tsa pholisi fa loso lo ka nna teng. Tokomane ya gago ya pholisi e tshwanetse go supa gore paka e, e tsaya sebaka se se kana kang.

12. P: A dipaka tsa go leta di a ama loso lwa kotsi?

K: Ka gale dipaka tsa go leta ga di dire fa loso e le la kotsi. Le fa gontse jalo, tokomane ya gago ya pholisi e tshwanetse go supa fa paka ya go leta e ama loso lwa kotsi.

13. P: A go na le dingwe tse di farologaneng?

K: Tsona di ya go tlhagelela mo melawaneng le mo dikaelong tsa tokomane ya gago ya pholisi.

14. P: Go diragala eng fa ke tlovisa tuelo kgotsa ke tlogela go duela?

K: Ga o ne o sirelediwa e bile fa o simolola go duela gape, dipaka tsa go leta gape dingwe tse di farologaneng di ka tsenngwa tirisong gape.

15. P: Tshireletso e emisa leng go mongwe le mongwe?

K: Dintlha ka botlalo di tshwanetse go neelwa wena, segolobogolo mabapi le bana.

16. P: A ke neelwa bopaki jwa botokololo?

K: O tshwanetse go neelwa tokomane ya pholisi le tshobokanyo ka botlalo mabapi le gore ke mang yo o sireleditsweng, madi a a tshwanetseng go duelwa, dipaka tsotlhe tsa go letla le dingwe tse di farologaneng.

17. P: A nka oketsa tshireletso ya me moragonyana?

K: Ee, o ka oketsa dithuso mo pholising ya gago fa tokomane ya pholisi e letlelela, nako nngwe le nngwe; se le sona se ya go oketsa madi a gago a o tshwanetseng go a duela. Dingwe tse di farologaneng le dipaka tsa go leta di ka ka dira mo thusong e e okeditsweng.

BUKANA YA THUSO YA KGWEBO

18. P: Ke tleleima jang mabapi le loso?

K: Tsela ya go tleleima e tshwanetse go neelwa wena ka botlalo mo melawaneng le mo dikaelong.

19. P: A nka fedisa pholisi ya me?

K: O ka fedisa pholisi ya gago mo sebakeng sa malatsi a le 30 a go duela madi a gago a ntlha o be o amogela busetswe madi a gago ka botlalo fa e le gore ga o ise go tleleime loso. Morago ga moo pholisi e ka fedisiwa nako nngwe le nngwe, mme ga go na madi a a yang go busiwa.

20. P: Go diragala eng fa pholisi yotlhe e sutisediwa go khamphani e nngwe ya inšorensense ya pakatelele?

K: Se se ka diriwa, mme o tshwanetse go itsisewe le go sedimosediwa ka moo se go amang ka teng le batho ba mo nakong e e fetileng ba neng ba sireleditswe ka fa tlase ga pholisi ya gago, mabapi le tsotlhe tse di fa godimo. Setifikeiti se sentšhwa sa botokololo se tshwanetse go neelwa wena ke khamaphani e ntšhwa ya inšorensense ya pakatelele. Fa o ikutlwa ga o mo maamong a a lekanang kgotsa a a botoka, o tshwanetse go ikgolaganya le khamphani e e leng teng ya inšorensense ya pakatelele ka bonako.

21. P: Go diragala eng fa ke na le ngongorego kgotsa potso?

K: Wena kgotsa baamogeladitshiamelo ba gago ba tshwanetse la ntlha go lebisa potso ya bona kwa khamphaning ya inšorensense ya pakatelele. Fa o sa kgotsofala, o ka nna wa bega ngongorego ya gago kwa Motsereganying wa Inšorensense ya Pakatelele kgotsa kwa Botong ya Ditirelo tsa Ditšhelete (FSB).

ELA TLHOKO: Dintlha tsa Motsereganyi le tsa FSB di tshwanetse go senolelwa wena e bile gape di tlhagelela kwa morago ga bukana e ya tshedimosetso.

BUKANA YA THUSO YA KGWEBO

Dintlha tsa kgolaganyo

MOTSEREGANYI WA INŠORENSE YA PAKATELELE

PO Box 45007, Claremont, 7735

Mogala : (021) 674 0951

Imeile: info@ombud.co.za

MOTSEREGANYI WA BATLAMEDI BA DITIRELO TSA DITŠHELETE

PO Box 74571, Lynwood Ridge, 0040

Mogala: 0860 324 766

Fekese: (012) 348 3447

Imeile: info@faisombud.co.za

BOTO YA DITIRELO TSA DITŠHELETE

PO Box 35655, Menlo Park, 0102

Aterese ya bonno: Riverwalk Office Park, Block B

41 Matroosberg Road, Ashlea Gardens Ext 6, Menlo Park, 0081

Mogala wa mahala: 0800 20 20 87 or 0800 11 04 43

Imeile: info@fsb.co.za / ced.consumer@fsb.co.za

Webosaete: www.fsb.co.za

*Bukana e, ke ya FSB. Tetla ya tlhagisogape kgotsa ya tiriso, e tshwanetse go bonwa go mokwadi ka lekwalo; Lefapha la Thuto la Badirisi la Boto ya Ditirelo tsa Matlotlo, P O Box 35655, Menlo Park, 0102
Imeilela: CED.consumer@fsb.co.za kgotsa
Leletsa: 012 428 8000*